

Naslov knjige

„Pjevač u noći“ (roman)

Autor

Olja Savičević Ivančević

Bibliografski podaci:

- <http://www.hrvatskodrustvopisaca.hr/hr/clan/olja-savicevic-ivancevic-189>

Olja Savičević Ivančević (Split, 16. rujna 1974.), spisateljica i pjesnikinja. Diplomirala je hrvatski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu u Zadru gdje je studirala i na postdiplomskom studiju književnosti. Uvrštavana je u brojne domaće i strane izbore i antologije. Knjige su joj prevedene i objavljene u desetak stranih zemalja, a ulomci iz proze i pjesme na tridesetak jezika.

Za rukopis „Nasmijati psa“ nagrađena je „Prozakom“, dobitnica je prve nagrade „Ranko Marinković“ Večernjeg lista za kratku priču te nagrade „Kiklop“ za zbirku poezije „Kućna pravila“. Roman „Adio kauboju“ nagrađen je nagradom T-portala za najbolji roman, kao i nagradom Slobodne Dalmacije za umjetnost „Jure Kaštelan“. Prema romanu je postavljen istoimeni kazališni komad. Prema nekoliko njenih priča snimljeni su kratki igrani filmovi, a prema nagrađivan dramskim tekstovima postavljeno je nekoliko predstava za djecu.

Uvrštavana je u domaće i strane izbore i antologije.

Dobitnica je međunarodne književne stipendije International Writing Program at the University of Iowa i stipendije u Istanbulu europske mreže za promicanje književnosti Traduki. Piše kolumne u novinama i na portalima, surađuje s kazalištima kao autorica songova i adaptacija.

Živi i radi u Splitu kao slobodna spisateljica.

Objavila: zbirke pjesama „Bit će strašno kada ja porastem“ (1988.), „Vječna djeca“ (1993.), „Žensko pismo“ (1999.), „Puzzlerojc“ (2005.), „Kućna pravila“ (2007.), „Mamasafari (i ostale stvari)“ (2012.); knjigu priča „Nasmijati psa“ (2006.), romane „Adio kauboju“ (2010.) i „Pjevač u noći“ (2016.).

Linkovi (adaptacije, osvrti, potpuni tekstovi itd.)

OLJA SAVIČEVIĆ IVANČEVIĆ

Pjevač u noći

Nakladnik: Sandorf

05/2016.

152 str., meki uvez

ISBN 9789537715922

- <http://www.slobodnadalmacija.hr/scena/kultura/clanak/id/314156/ljubav-i-ostale-parodije--pjevac-u-noci-olje-savicevic-ivancevic>
- <https://www.voxfeminae.net/cunerview/kultura/item/9931-olja-savicevic-ivancevic-moj-novi-roman-pjevac-u-noci-je-pseudoljubic-pisan-visokim-stilom>
- <http://www.mvinfo.hr/clanak/olja-savicevic-ivancevic-pjevac-u-noci-ulomak>
- <http://www.portalnovosti.com/knjievna-kritika-pitko-i-duboko>
- <http://booksa.hr/kolumne/kritike/ljubav-protiv-besmisla>
- <http://www.matica.hr/vijenac/582/kako-ispricati-ljubavnu-pricu-25787/>
- <http://m.tpportal.hr/254936/Domacim-piscima-je-pisanje-sporadni-posao.html>
- <http://elektronickeknjige.com/knjiga/savicevic-ivancevic-olja/nasmijati-psa/nasmijati-psa/>
- <http://www.mvinfo.hr/knjiga/11187/pjevac-u-noci>

Tema:

Ljubavni roman, pustolovni roman (elementi potrage, putovanja, romana ceste), epistolarni roman (prvo i zadnje poglavlje su pisma), sentimentalni roman, roman-esej

(život, ljubav, smrt, trajanje, sjećanje), pa i proze u trapericama, ali je istovremeno i parodija na sve te žanrove (pseudoljubić i sl.).

Kratki sažetak:

Akteri ljubavne priče su bivši bračni par – Naranča Pejović i Slavuj Mitrović – scenaristica sapunica i pjesnik, ulični umjetnik, aktivist. Njihova davna mladenačka ljubav bila je prekinuta zbog različitih pogleda na svijet: njezinog, usmjerenog poslovnom uspjehu i njegovog, idealističkog i usmjerenog istinskoj umjetnosti. Glavna nit romana prati Naranču u potrazi za Slavujem, za što se odlučuje zbog amnezije od koje oboli nakon prometne nesreće. Planira ga naći preko njihove nekadašnje zajedničke prijateljice Helanke, izbjeglice iz Bosne, liječnice koja živi na vlastitom eko imanju. Društveno okruženje i prostor romana su i dijelovi bivše Jugoslavije: Ljubljana, Zagreb, Split, Dalmatinska zagora, Bosna. Sve završava u Detroitu. Radnja romana proteže se unatrag dvadeset godina obuhvaćajući ratno i poslijeratno razdoblje. Slavuj, Naranča i Helanka pripadaju generaciji čiju su mladost obilježila ratna zbivanja. Putovanjem kroz Dalmatinsku zagoru i Bosnu Naranča nanovo osvještava povijest ovih prostora.

Kompozicijski, roman ima dva dijela. Prvi, znatno duži, ispričovijedan je u Ich-formi, naratorica Naranča priču svog života govori ispovjednim tonom. Drugi dio je u trećem licu i nosi naziv Detroit, kao ime mjesta za novu Utopiju.

Zašto je ova priča prikladna za ciljanu grupu RSP čitatelja (u skladu s Kriterijima odabira)?

Priča je prikladna za ciljanu grupu jer se većim dijelom radi o pseudotrivijalnom žanru koji na literarno-stilski bogat i slojevit a istodobno vrlo pitak način služi i kao dobar poticaj za polemiku o umjetnosti i različitim odnosima prema njoj. Ciljana grupa RSP čitatelja sklona je, prema anketama, sentimentalnoj i avanturističkoj tematici, a ovaj roman upravo depatetizira te žanrove i pseudoljubić npr. pretvara u rasni ljubavni roman. Tu su i njima iznimno privlačni motivi moderne umjetnosti, suvremenih medija, filmova i TV scenarija, telenovela, ulične umjetnosti (grafita, murala), glazbe, erosa, emancipacije, odrastanja, odnosa djece i roditelja, obiteljskih problema, utopije, društvenog aktivizma, odnosa urbanog i ruralnog, ekologije, bolesti, socijalne izolacije, narkomanije, nove osjećajnosti, društvenih psihoza...

Kako se interesi čitatelja odražavaju u ovoj knjizi?

Čitatelji će u suvremenome prepoznati klasično, preko ljubića do epistolarnog romana, od hrvatske književnosti (Dinko Šimunović) do one svjetske (suvremene američke proze,

npr.), uspoređivati i valorizirati stereotipno i originalno, produbiti svijest o modernoj umjetnosti, postmodernizmu, razviti kritički odnos prema suvremenim društvenim izazovima i pitanjima.

Zašto je ova priča motivacijska za učenike?

Priča je iznimno motivacijska za učenike jer se mogu prepoznati u mnogim njima bliskim situacijama, pitkim i inovativnim stilom vješto ih uvlači u slojevitost bogate i duboke proze, uz istančan i svjež, mladima blizak humorni i ironijski diskurs.

Prepoznaje li se povijesni, politički, multi/ interkulturalni, migrantski ili sličan kontekst u ovoj knjizi/ priči? Ako da, navedite ukratko.

Životni putovi Slavuja, Naranče i Helanke mogu se sagledati i kao tri različite reakcije na rat: aktivizam, migracija i eskapizam. Prepoznatljivo i uvjerljivo prikazano je ratno i poslijeratno razdoblje u Hrvatskoj i susjednim zemljama, sudbina izbjeglica iz Bosne u Hrvatskoj, ratnih zbivanja u Splitu, povijesno-političkih dubioza, socijalizma i kapitalizma (banke), migracija na Zapad...

Odražava li se načelo inkluzije u ovoj knjizi/priči i promiče li razumijevanje kulturoloških razlika i nasljeđa? Navedite ukratko.

Načelo inkluzije utkano je u cijeli roman, uvjerljivo i snažno promiču se ideje suživota, kritike nacionalizma i šovinizma, ideje obnove tragično razorenih odnosa, poštovanja i potpore različitostima i različitim, empatije, prihvaćanja i razumijevanja kulturalnih razlika. Likovi i događaji reprezentiraju različita, a istodobno bliska i povijesno protkana društvena i kulturna nasljeđa.

METODOLOGIJA

Naziv aktivnosti

GRAFITI, GRAFITI

Opis aktivnosti

Trajanje: 90 minuta

Učeničeva dob: 16-18

Organizacija razreda: skupni rad i rad u parovima izvan učionice (školsko predvorje, otvoreni dnevni boravak, stubište, park pored škole i sl.) i 2. sat u učionici, rad u parovima, skupine 5 x 4, individualno.

Cilj: na stvaralački način upoznati suvremeno književno djelo povezujući ga s povijesti umjetnosti, društvenom kritikom, modernim izrazom i oblicima (novi jezik, grafiti, strip, konceptualizam, *rap*, hepening, performans itd.) Cilj je unaprijediti učeničku čitateljsku pismenost te sposobnost razumijevanja teksta, sposobnost refleksije, kritičkog promišljanja i empatije, ključnih kompetencija i transverzalnih vještina. Osmišljavanje vlastita rada sastavljenog od izrade grafita i snimanja videouradaka te samostalnog istraživanja. Cilj je kultiviranje kulture čitanja stvaranjem čitateljski motivirajuće okoline, razvijanje vještine interpretiranja, analize i evaluacije.

Obrazovne aktivnosti:

1. Učenici u izvanučioničkom prostoru, slobodno raspoređeni, bez najave djela i teme, pojedinačno čitaju predložak sastavljen od misli/izreka (izdvojenih iz djela o kojemu će biti riječ i autoričinih intervjua) te odabiru jednu kao svoj budući grafit. 2. Nakon kratke pismene upute o osnovnom načinu izrade grafita – crtaju/ispisuju flomasterima odabranu rečenicu/sintagmu stilom grafita na veće papire. Odabrani tekst mogu napisati i zanimljivim, dojmljivim slovima, kao poruku. Oblijepit će njima školu na neočekivanim mjestima (hodnici, školske ploče, toaleti, ogledala, vrata zbornice, aparat za kavu, izlozi...).
3. Svoj rad dokumentiraju snimajući mobitelom, u parovima, na raznim mjestima u školi, kratke, poluminutne videozapise – dok jedan snima, drugi izgovara izabrani tekst (proklamatorski, subverzivno) i lijepi ga na izabrano mjesto, a zatim mijenjaju uloge.
4. Drugi sat. U matičnoj učionici voditelj predstavlja naslovnicu (korice) knjige s ilustracijom (mural), autoricu i naslov romana te interpretativno čita odabrani ulomak. Učenici trebaju uočiti i usmeno komentirati različitost proznih oblika u ulomku te zaključiti što je glavna tema (ulična, subverzivna umjetnost u povijesti i danas).
5. Pet skupina po četiri učenika dobiva po 4 listića s pojmovima i imenima (4) iz ulomka te na internetu (1 učenik – 1 pojam) traže informacije. Izvješćuju uz projekciju linkova u najkraćim crtama o onima (2-3) koji su im zanimljivi.

6. Slijedi kraća rasprava o kritičkom osvrtu u ulomku na suvremeno pjesništvo (dvije rečenice) koje je, zabavljeno sobom, „prestalo misliti o svijetu“ i postalo „prazan jezik“, o modernoj umjetnosti (konceptualizam: *happening*, performans, videoumjetnost; *street art*) te o širini opće kulture potrebne za razumijevanje umjetnosti. Voditi i održavati raspravu podstičući učenike da i sami postavljaju pitanja. Tijekom rasprave uočavanje motivskog i jezičnog obrata pri kraju ulomka (eros, muško-žensko prijateljstvo, prolaznost mladosti; izbjeglice, Bosna) – stvarnost koja traži svoje nove pjesnike i nove glasove.

7. Projekcija učeničkih dokumentarnih videouradaka – postavljanja crteža grafita po prostorima škole.

8. Refleksija o učinjenome, samovrednovanje i vrednovanje.

Radni materijali: radni listići (s odabranim mislima te s pojmovima/imenima iz ulomka), kratke upute za oblikovanje grafita, deblji papiri A3, flomasteri u boji, mobiteli (snimanje videouradaka i internet), naslovnica romana (korice), list s ulomkom iz romana, računalo, projektor.

Ulomak iz romana “Pjevač u noći” (str. 29.)

“Ako bih morala najkraće opisati Slavuja, rekla bih da je on ulični pjesnik.” – “... prođe kao da nije ni bilo, čao-bao, svatko na svoju stranu zauvijek i bez problema.”

Motivacija: izvanučionička nastava, izrada simulacije grafita s izrekama iz romana te njihovo postavljanje po školskim prostorima i dokumentiranje videoradovima

Evaluacija i metoda procjene:

Učenici samostalno tijekom rada potvrđuju i detaljno argumentiraju svoje stavove i rezultate.

Učinak aktivnosti na čitanje RSP-a: prakse koje podržavaju i potiču učenički odabir, mišljenje i stav. Ideja i izbor su osobni i nijedan nije pogrešan pa pozitivno ocijenjeno

razumijevanje i razmišljanje utječu na to da učenici steknu povjerenje i izgube prethodni otpor prema čitanju te tako postupno steknu čitateljske kompetencije.

Povezanost s kurikulumom

Stupanj: 2. – 4. razred srednje škole

Program opće gimnazije: cilj nastavnog plana proučavanja književnosti, Likovne i Glazbene umjetnosti te područja Povijesti, Građanskog odgoja i Etike povezan je s čitanjem i razumijevanjem više suvremenih, angažiranih književnih i srodnih djela, literature o njima te djela suvremene glazbe i vizualnih umjetnosti.

Učenici trebaju samostalno uočiti, izdvojiti, objasniti, dokazati i oprimjeriti obilježja ponuđenog teksta te argumentirano izricati svoje stavove o utjecaju kulture, umjetnosti i društva na razvoj osobnosti mladoga čovjeka.

Znanje:

- Samostalno pristupati tekstu iz različitih perspektiva
- Naučiti pokrenuti raspravu i postavljati pitanja
- Razviti lakoću i tečnost čitanja
- Unaprijediti vještinu čitanja s razumijevanjem
- Organizirati i usustaviti različite vrste informacija

Vještine:

- Uočiti, suprotstaviti, izdvojiti i komentirati sličnosti i razlike pojavnosti u tekstu.
- Razviti vještinu predviđanja i sposobnost zamišljanja mogućih situacijskih rješenja.
- Razviti i obogatiti komunikacijske vještine.
- Usustaviti, zaključivati i evaluirati.
- Naučiti učinkovito, samostalno i ravnopravno raditi u skupini.

Kompetencije:

- Uspostaviti poveznice između svijeta u tekstu i stvarnog života ili osobnih iskustava.
- Biti u stanju zamišljati, kombinirati, intervenirati u materijal.
- Slijediti upute i zadatke, moći ocijeniti rezultate.
- Procijeniti dokaze i argumente, poduprijeti i opravdati odabire.

Bibliografska referenca koja će se koristiti tijekom aktivnosti

OLJA SAVIČEVIĆ IVANČEVIĆ

Pjevač u noći

Nakladnik: Sandorf

05/2016.

152 str., meki uvez

ISBN 9789537715922

Kratki opis digitalnih izvora

- <http://www.hrvatskodrustvopisaca.hr/hr/clan/olja-savicevic-ivancevic-189>
- <http://booksa.hr/kolumne/kritike/ljubav-protiv-besmisla>
- <http://www.slobodnadalmacija.hr/scena/kultura/clanak/id/314156/ljubav-i-ostale-parodije--pjevac-u-noci-olje-savicevic-ivancevic>
- <http://www.mvinfo.hr/knjiga/11187/pjevac-u-noci>
- <https://www.voxfeminae.net/cunterview/kultura/item/9931-olja-savicevic-ivancevic-moj-novi-roman-pjevac-u-noci-je-pseudoljubic-pisan-visokim-stilom>

- <http://www.mvinfo.hr/clanak/olja-savicevic-ivancevic-pjevac-u-noci-ulomak>
- <http://www.portalnovosti.com/knjievna-kritika-pitko-i-duboko>
- <http://www.matica.hr/vijenac/582/kako-ispricati-ljubavnu-pricu-25787/>
- <http://m.tportal.hr/254936/Domacim-piscima-je-pisanje-sporodni-posao.html>
- <http://elektronickeknjige.com/knjiga/savicevic-ivancevic-olja/nasmijati-psa/nasmijati-psa/>
- <http://www.hrvatskodrustvopisaca.hr/hr/dogadanje/olji-savicevic-ivancevic-nagrada-t-portala-526>
- <http://www.ziher.hr/recenzija-pjevac-u-noci-olja/>
- <http://citajme.com/pjevac-u-noci/>
- http://www.delfi.rs/knjige/111045_pjevac_u_noci_knjiga_delfi_knjizare.html
- <http://www.mvinfo.hr/clanak/adios-cowboy-objavljeno-i-americko-izdanje-romana-adio-kauboj-olje-savicevic-ivancevic>
- <http://www.worldcat.org/title/farewell/oclc/968507273?ht=edition&referer=di>

Rezultati

Očekivani ishodi:

- učenici stječu cjeloživotnu sposobnost čitanja, interpretacije i vrednovanja književnog teksta;
- sposobnost razvijenog razumijevanja doslovnog i implicitnog značenja, relevantnih konteksta i dubljih tema i stavova izraženih u književnim djelima;
- kompetentnog osobnog odgovora na temu književnog djela koje su proučavali;
- rješavanja u skupini različitih zadataka iz različitih perspektiva;
- istraživanja širih i univerzalnih pitanja sugeriranih kroz književno djelo;
- osviještenog poimanja suvremenih umjetničkih i društvenih tema;
- razvijene empatije i boljeg razumijevanja sebe i svijeta koji ih okružuje.

Preporuke

Odabir metode poučavanja i prikladnog teksta utječu na povećanje učeničkog zanimanja za čitanje, proučavanje i interpretaciju.

Samostalnost u radu, učinkovita suradnja, uključenost u raspravu i ocjenjivanje potiču interese i razvijaju analitičke i sintetičke sposobnosti.

Obujam tekstova može se po potrebi prilagođavati mogućnostima i interesima skupine, prema profilu RSP čitateljske skupine.

Aktivniji pristup i manji fragmenti teksta nude i zanimljiviji, dinamičniji način čitanja i proučavanja književnog djela.